

के तपाईंको घर पानीले रसाएको छ ?
अब चिन्ता नगर्नुहोस !
चिन्ताको समाधान Waterproofing ले गर्ने छ । 900% ग्यारेन्टीका साथ समस्याको समाधान ।
सम्पर्क: प्रगति ट्रेड कन्सल्ट
रानीपोता, पोखरा-११ (रजिस्टर्ड पार्टी चलेसको बजिक)
०६१-५७८०८८, ८८५६०२२३३३, ८८६६८९८७७३

पोखरापत्र

राष्ट्रिय दैनिक

Pokharapatra National Daily

रु. १.५ मा
कलर मिजिटिड कार्ड साथै
तुरुन्त क्यालेण्डर पुस्तक, स्मारिका आदि छपाई गर्नु परेमा
सम्पर्क:
०६१-५७०६५१, ८८५६०७५५७५

□ वर्ष २३ □ अङ्क २५७ □ श्रेणी क्षेत्रीय 'क' □ २०७९ असोज १४ गते शुक्रबार □ 30 Sept. 2022 □ पृष्ठ ४ □ मूल्य रु. ५।-

सातै प्रदेशका उपाध्यक्षको भेलाको निष्कर्षसहितको प्रतिवेदन

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, १४ असोज

सातै प्रदेशका नीति तथा योजना आयोगका उपाध्यक्षहरूको भेलाबाट पारित निष्कर्षसहितको प्रतिवेदन बिहीबार असोज १३ गते बिहीबार बुधबार गण्डकी प्रदेशका मुख्यमन्त्री कृष्णचन्द्र नेपाली पोखरेललाई हस्तान्तरण गरिएको छ ।

भदौ ५ र ६ गते पोखरामा भएको भेलाबाट पारित प्रदेशको विकास समीक्षा तथा भावी कार्यदिशा र प्रदेश नीति तथा योजना आयोगहरूको क्षमता विकासका लागि तर्जुमा गर्नुपर्ने कानूनहरूको मस्यौदा सहितको विवरण नीति तथा योजना आयोग गण्डकीका उपाध्यक्ष डा. रघुराज काफ्लेले मुख्यमन्त्री पोखरेललाई हस्तान्तरण गरेका हुन् ।

प्रतिवेदन ग्रहण गर्दै मुख्यमन्त्री पोखरेलले ६ दसकभन्दा लामो इतिहास बोकेको राष्ट्रिय योजना आयोग समेत गठनादेशबाट चल्दै आउनु विडम्बनापूर्ण रहेको बताए । केन्द्र र प्रदेशका योजना आयोगहरूलाई अझ सशक्त बनाउनका लागि यो भेलाले महत्वपूर्ण निर्णयहरू गरेको उनको भनाइ थियो । भेलामा भएका निर्णय कार्यान्वयनका लागि आफूले सक्दो भूमिका निर्वाह गर्ने प्रतिबद्धता मुख्यमन्त्री

पोखरेलले जनाए । प्रदेश नीति तथा योजना आयोगका उपाध्यक्ष डा. काफ्लेले प्रदेशका आयोगलाई सशक्त र प्रभावकारी बनाउनका लागि ऐन बनाएर ल्याउन जरुरी रहेको बताए । त्यसैका लागि तर्जुमा गर्नुपर्ने मार्गनिर्देशन अनुसार प्रदेश नीति तथा योजना आयोग ऐनको मस्यौदा तयार पारिएको जानकारी दिए । यसैगरी प्रदेश तथ्यांक व्यवस्थापन ऐन, प्रदेश आयोगका बैंक निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड, प्रदेश आयोगका बैंक दिवर्शन, प्रदेश योजना अनुगमन तथा मूल्यांकन ऐनको मस्यौदा समेत उपाध्यक्ष डा. काफ्लेले मुख्यमन्त्री पोखरेललाई हस्तान्तरण गरेका छन् । नीति तथा योजना आयोगका लागि आवश्यक जनशक्तिको प्रक्षेपण गरी त्यसै अनुसार तयार पारिएको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन समेत उक्त अवसरमा हस्तान्तरण गरिएको छ । अन्य

प्रदेशमा समेत नीति तथा योजना आयोगका उपाध्यक्षहरूले आजै प्रतिवेदन मुख्यमन्त्रीलाई हस्तान्तरण गरेका छन् । भेलाले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच पर्याप्त समन्वय हुनुपर्ने, संविधान तथा कानूनले व्यवस्था गरेका परिषद तथा समितिहरूको नियमित बैठक बसी आवश्यक निर्णय लिने परिपाटी बसाल्नुपर्ने निष्कर्ष निकालेको थियो । यसैगरी पर्याप्त गृहकार्य गरिएका, आवश्यक कागजात तयार भएका, आर्थिक तथा प्राविधिक दृष्टिकोणबाट विश्लेषण भएका आयोगनाहरू मात्र कार्यान्वयनमा लैजानका लागि आयोगका बैंक दिवर्शन बनाइ कार्यान्वयनमा लैजाने निर्णय भेलामा भएको थियो । राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष डा. विश्वनाथ पौडेलसमेत उपस्थित भेलाले नतिजामूलक अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणालीको विकास गर्ने निर्णय गरेको थियो ।

आवधिक योजनाको दीर्घकालीन सोच, दिगो विकासका लक्ष्य, मध्यमकालीन संरचनालाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमसँग अन्तरसम्बन्ध कायम गर्ने, बजेट ट्याकिङ गर्ने प्रणाली मार्फत् तथ्यपरक अन्तरसम्बन्ध कायम गर्ने निर्णय समेत उक्त भेलामा भएको गण्डकीका उपाध्यक्ष डा. काफ्लेले बताए ।

दूला, प्रदेश गौरवका तथा बहुवर्षे योजनाका लागि पर्याप्त बजेट व्यवस्था गर्ने परिपाटी बसाल्ने, यस्ता योजना समयमै सम्पन्न गर्न अलग्गै संयन्त्र विकास गर्ने निर्णय भएको छ । प्रदेशमा एकीकृत तथ्यांक प्रणाली विकास गर्ने, प्रदेश नीति तथा योजना आयोग मातहत रहने गरी तथ्यांक महाशाखा वा तथ्यांक कार्यालय स्थापना गर्ने, स्थानीय तहहरूका पनि सान्दर्भिक सूचना प्रदेशमा संकलित हुने व्यवस्था मिलाउने निर्णयका साथ भदौ ६ गते भेला सम्पन्न भएको थियो ।

प्रतिवेदन हस्तान्तरण कार्यक्रममा मुख्यमन्त्रीका राजनीतिक सल्लाहकार खड्गबहादुर कमाल, मुख्य न्यायाधिवक्ता रोहितराज बास्तोला, योजना आयोगका उपाध्यक्षद्वय डा. सुवाश अधिकारी र माया तिमिसना, निमित्त सचिव डिल्लीराम सिम्देल लगायत सहभागी थिए ।

'पर्यटकीय गन्तव्यलाई कलामार्फत विश्वमाभू पुर्‍याउनु जरुरी'

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, १३ असोज

फेवातालको किनार ड्यामसाइडस्थित नेपाल पर्यटन बोर्डको कार्यालय परिसरभित्र लस्कुरै कला सजाएर राखिएका छन् । पोखराको पर्यटनको मुख्य याम सुरु भइसकेका कारण त्यहाँ रहेको बोर्डको कार्यालय तथा अध्यागमन कार्यालयमा यतिखेर चहलपहल बाढिरहेको छ ।

विभिन्न कामसहित त्यहाँ कार्यालयमा पुगे अधिकारिगतः विदेशी पर्यटकको ध्यान त्यहाँ प्रदर्शनमा राखिएका कलाले आकर्षित गरेको छ । कलाका क्षेत्रमा पानी रङगको सहरका रूपमा पहिचान बनाएको पोखरामा विश्व पर्यटन दिवसका अवसरमा अटिपिट क्लब अफ लेखपाथको आयोजना एवं नेपाल पर्यटन बोर्डको प्रवर्द्धन र नगेन आर्ट एकेडेमीको सहकार्यमा कलाकार नगेन सिंहको एकल कला प्रदर्शनी गरिएको हो । उक्त प्रदर्शनीमा कलाकार सिंहले तयार गरेका जीवन जगतका विभिन्न यथार्थता भक्तिका कला राखिएका छन् ।

सिंहको उक्त बाह्रौं एकल कला प्रदर्शनीमा हिमालदेखि तराईसम्मका विभिन्न कलामा पानी रङगको प्रयोगदेखि अल्कोहल कलर, एक्लोरिक कलर आदिको प्रयोग गरिएको छ । प्रदर्शनीमा हिमाली, पहाडी तथा तराईका मनोरम भूभाग, खोलानालादेखि पशुस्तुका

चित्र कोरिएका छन् । प्रदर्शनीमा राखिएका हिमाली तथा पहाडी बस्तीसँगै अमूर्त कलाले पनि त्यहाँ पुगे जोकोहीको मन लोभ्याएको छ । 'रिथिङकिङ टुरिजम आर्ट एक्जिबिसन' नाम दिइएको कला प्रदर्शनीमा विभिन्न ३३ कला प्रदर्शनीमा राखिएको कलाकार नगेन सिंहले बताउनुहुन्छ ।

"प्रदर्शनीमा नेपाली जीवन जगतका यथार्थता, प्रकृति, संस्कृति आदिलाई समेटिएका कला राखिएका छन्", उहाँ भन्नुहुन्छ, "नेपालका हरेक पर्यटकीय गन्तव्यलाई कलामार्फत विश्वमाभू पुर्‍याउनु जरुरी छ, प्रदर्शनीमार्फत पोखरासहित समग्र नेपालको पर्यटन प्रवर्द्धनमा योगदान पुग्ने विश्वास लिएको छु ।" कोरोना प्रभावित पर्यटनको पुर्नरुथानमा कलाकर्मीको पनि महत्वपूर्ण भूमिका हुने बताउँदै उहाँले यसका लागि राज्यले उनीहरूको भूमिकालाई उचित स्थान

दिएर अघि बढनुपर्ने बताउनुहुन्छ । "कला अझै राज्यको प्राथमिकतामा परेको छैन", उहाँ भन्नुहुन्छ, "कलाकर्मी जबसम्म आफ्ना कलामार्फत बाँच्न सक्ने अवस्था राज्यले तयार गर्दैन तबसम्म यो क्षेत्रको विकास हुनसक्दैन ।" पर्यटन समाजका धेरै कुरासँग जोडिएको बताउनुहुने नेपाल पर्यटन बोर्ड पोखरा कार्यालयका प्रमुख काशीराज भण्डारी कलाका माध्यमबाट जीवन जगतको यथार्थता चित्रण हुने धारणा राख्नुहुन्छ । कला आफैमा महत्वपूर्ण पहिचान भएको बताउँदै उहाँ भन्नुहुन्छ, "फ्रान्सको लुभ्र कला सङ्ग्रहालय जस्ता धेरै स्थल कलाकारिताकै माध्यमबाट विश्वमाभू परिचित भएको यथार्थतालाई हामीले बुझ्नु जरुरी छ ।" कला तत्कालीन समयको जीवन्त चित्रण गर्ने बाँकी अन्तिम पृष्ठमा ▶▶

मन्त्री थापाको निजी लगानीमा खानेपानी सुविधा

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, १३ असोज

पोखरा महानगरपालिका-१६ हर्पाकस्थित कुचौरकाबासिन्दालाई खानेपानीको सुविधा पुगेको छ । नाडले छहरो खानेपानी योजनाअन्तर्गतको जीर्ण पानी सङ्कलन ट्याङ्की मर्मत गरेसँगै स्थानीयलाई खानेपानीको सुविधा पुगेको हो ।

गण्डकी प्रदेशका कानून, संचार तथा प्रदेशसभा मामिलामन्त्री विन्दुकुमार थापाले आफूले राज्यबाट प्राप्त गरेको सेवा सुविधामार्फत रु ३७ हजार पाँच सयको आर्थिक सहयोगबाट पानीट्याङ्की मर्मत गरेसँगै ३२ घरपरिवारलाई खानेपानीको सुविधा पुगेको स्थानीय उपभोक्ता रमेशराज आचार्यले जानकारी दिनुभयो । सेवा सुविधामार्फत विसं २०७८ चैतदेखि हालसम्म प्राप्त सेवा सुविधाको

रकमबाट प्रदेशमा हुने नवौं राष्ट्रिय खेलकुदअन्तर्गतको प्याराम्प्लाईडिङको बन्द प्रशिक्षणका खेलाडीका लागि रु २५ हजार, पोखरा-१७ विरौटामा खानेपानी पाइप खरिद तथा विस्तारलगायत विभिन्न ३६ योजनामा रु ११ लाख ३६ हजार सात सय विनियोजन गरिएको मन्त्री थापाले बिहीबार प्रेस युनियन कास्कीद्वारा पोखरामा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा जानकारी दिनुभयो ।

पत्रकार सम्मेलनमा मन्त्री थापाले विसं २०७४ देखि हालसम्म राज्यका तर्फबाट आफ्नो नाममा बैंकमा जम्मा रु ४० लाख ७९ हजार दुई सय ४९ आवश्यकतानुसार विकास निर्माण एवं सामाजिक कार्यमा विनियोजन गरेको उल्लेख छ । सरकारी निवासको समेत सुविधा नलिनुभएका मन्त्री थापाले निर्वाचित भएको पाँच वर्षको अवाधिमा राज्यबाट

प्राप्त बैठक भत्तादेखि मासिक पारिश्रमिक र अन्य सेवा सुविधा रु ४० लाख ७९ हजार तथा आफ्नो निजी रकम रु साढे १७ लाखसहित कुल रु ५८ लाख २९ हजार ६६ विभिन्न विकास निर्माणमा सहयोग गरेको बताउनुभयो ।

उहाँले आगामी निर्वाचनमा प्रदेशसभा सदस्यमा पार्टीले पुनः सिफारिस गरेको जनाउँदै निर्वाचित भएमा समाजका असहाय, विपन्न वर्गको पक्षमा काम गर्ने र नपाएमा पनि पार्टीको उम्मेदवारलाई सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो । मुलुकमा अनियमितता र भ्रष्टाचार बाढिरहेको वर्तमान अवस्थामा मन्त्री थापाले आफूले पाउने पारिश्रमिकसमेत विकास निर्माण र सामाजिक सेवामा समर्पित हुनु सबैका लागि उदारणीय कार्य भएको स्थानीय बासिन्दाको भनाइ छ ।

गण्डकीको प्रदेश प्रमुखसमक्ष अख्तियारको प्रतिवेदन

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, १३ असोज

पोखरास्थित अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग कार्यालयले गण्डकी प्रदेश प्रमुखसमक्ष आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को ३२औं वार्षिक प्रतिवेशन पेश गरेको छ ।

कार्यालय प्रमुख पार्वती शर्माले पेश गर्नुभएको सो प्रतिवेदन ग्रहण गर्दै प्रदेश प्रमुख पृथ्वीमान गुरुङले अख्तियारले 'साना माछा' मात्रै हेरेर नहुने प्रतिक्रिया दिनुभयो । 'दूला माछा' समाउन पनि आग्रह गर्दै उहाँले प्रमाणका साथ मुद्दा चलाएर फैसला भए बमोजिम जरिवाना गर्नसकेमात्र संस्थाप्रति विश्वास बढेर जाने बताउनुभयो ।

उक्त कार्यालयमा एक वर्षमा नवलपुरबाहेकको १० जिल्लाका एक हजार एक सय १८ वटा भ्रष्टाचारका उजुरी परेकामा सात सय सात उजुरी फछ्छौट भएको सूचना अधिकारी राजु कुँवरले जानकारी दिनुभयो । ती उजुरी कूल उजुरीको ६३ प्रतिशत हो । प्रदेशका ११ जिल्लामध्ये कास्कीमा सबैभन्दा बढी भ्रष्टाचारका चार सय ५७ उजुरी दर्ता भएका थिए । कास्कीपछि तनहुँका एक सय ३७ उजुरी परेको थियो भने सबैभन्दा कम मुस्ताङबाट १० र मनाङबाट १३

उजुरी परेको थियो । पर्वतबाट एक सय १५, स्याङ्जाबाट एक सय सात, बागलुङबाट ८९, गोरखाबाट ७९, म्याग्दीबाट ६५ र लमजुङबाट ४६ उजुरी परेको थियो । नवलपुर जिल्लाको भने बुटवल कार्यालयमा उजुरी पुग्ने सूचना अधिकारी कुँवरले

जानकारी दिनुभयो । आयोगले उपलब्ध गराएको तथ्याङ्कानुसार देशभरमै गण्डकी प्रदेशमा सबैभन्दा कम सात दशमलव ६२ प्रतिशत उजुरी दर्ता भएको कार्यालय प्रमुख शर्माले जानकारी दिनुभयो ।

वाडवाडको समयमा खानपानमा ध्यान दिऔं ।

- ◆ मासु तथा मासुजन्य पदार्थको आवश्यकताभन्दा बढी उपभोग नगरौं,
- ◆ काटेको वा पकाएको मासु तथा मासुजन्य पदार्थ सुरक्षित राखेर मात्र उपभोग गरौं,
- ◆ सडेगलेको र गन्हाएको मासुजन्य पदार्थ उपभोग नगरौं,
- ◆ मासु तथा मासुजन्य पदार्थसँग अन्य खानेकुराको सन्तुलन मिलाएर उपभोग गरौं,

नेपाल सरकार विज्ञापन बोर्ड

सीमासुरक्षा थप प्रभावकारी बनाउन दुई मुलुकका सुरक्षा अधिकारी सहमत

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, १३ असोज

नेपाल-भारतको सीमा सुरक्षालाई थप प्रभावकारी बनाउन दुई देशका सुरक्षा अधिकारी सहमत भएका छन् । सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल (एपिएफ) र भारतको सशस्त्र सीमा बल (एसएसबी) बीच

सशस्त्र प्रहरी बलको मुख्यालय हल्चोक काठमाडौंमा भएको दुई दिने छैटौं समन्वयात्मक बैठकमा उक्त सहमति भएको सशस्त्र प्रहरी बल नेपालले जनाएको छ । सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालका तर्फबाट सशस्त्र प्रहरी महानिरीक्षक राजु अर्याल तथा भारतको सशस्त्र सीमा बलका तर्फबाट महानिर्देशक

सुजय लाल थाओसेनले बैठकको नेतृत्व गर्नुभएको थियो । बैठकमा सीमा सुरक्षालाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने, सीमापार अपराध नियन्त्रण गरी सीमा सुरक्षालाई थप सुरक्षित बनाउने, दुई सुरक्षा निकायबीच निरन्तर समन्वय र सहकार्य तथा सूचना आदानप्रदान

गर्नेलगायत सहमति भएको छ । दुई सुरक्षा अधिकारीबीच भएको हस्ताक्षरमा सीमा नाकामा 'हेल्प डेस्क' स्थापना गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिँदै सीमा क्षेत्रमा प्रभावकारी कार्य गर्ने सहमति पनि भएको सशस्त्र प्रहरीले बिहीबार एक सूचना जारी गरी जनाएको छ ।

पोखरा महानगरले सुरु गर्‍यो अन्डरग्राउण्ड पार्किङ

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १३ असोज

पोखरा महानगरपालिकाले भूमिगत तला (अन्डरग्राउण्ड) पार्किङ सुरुआत गरेको छ। पोखरा महानगर-८ सिर्जनाचोकको महानगरकै स्वामित्व रहेको भवनबाट यसको सुरु गरेको हो।

पोखरा महानगरपालिकाका प्रमुख धनराज आचार्यले आफ्नै निजी कार पार्किङ गरी अन्डरग्राउण्ड पार्किङको थालनी गर्नुभएको हो। पहिले आंशिकरूपमा अन्डरग्राउण्डमा पार्किङ भए पनि अब पूरैमा पार्किङ गरिने उहाँले जानकारी दिनुभयो। “पहिले यहाँ सिलाइ मेसिनलगायत गोदामका सामान राखिने गरिएको रहेछ”, उहाँले भन्नुभयो, “केही सवारी पार्किङ गरिने यस ठाउँमा अबदेखि सबै क्षेत्रमा पार्किङ गरिन्छ”, महानगरले ३५ दिने सूचना

जारी गरेको समय समाप्त हुन लागेकाले अरुलाई सन्देश दिन आफैले यो कामको सुरुआत गरेको महानगर प्रमुख आचार्यले जानकारी दिनुभयो।

महानगरले गत भदौ १३ गते पोखरा बजार क्षेत्रभित्रका घरहरूको अन्डरग्राउण्ड खाली गर्न आग्रह गर्दै ३५ दिने सूचना जारी गरेको थियो। पोखरामा जनघनत्व र सवारी चापका कारण पार्किङ अभाव बढ्दै गएपछि अन्डरग्राउण्डलाई पार्किङ बनाउनका लागि सो तला खाली गर्न सूचना जारी गरेको हो। सोही सूचनाअनुसार नै महानगरले आफ्नै भवनबाट यसको सुरुआत गरेको हो। महानगरको स्वामित्वमा रहेको भवनको अन्डरग्राउण्डमा सिलाइका मेसिनसँगै गोदामका सामान राखिएको थियो। त्यहाँ आंशिकरूपमा मात्र दुई-तीनवटा

सवारी राख्ने गरिएको थियो।

पोखराको बजार क्षेत्रमा घर बनाउँदा अन्डरग्राउण्ड पार्किङ अनिवार्य बनाउनुपर्ने प्रावधान रहेको छ। नत्र महानगरले नक्सा पास नै गरिदिन। अन्डरग्राउण्ड पार्किङ बनाएमा सो तलाको ५० प्रतिशत राजस्वसमेत घरधनीले छुट पाउँछन्। महानगरको प्रावधानमै रहेर कतिपय घर बनेका छन्। उनीहरूले राजस्वमा छुट पनि लिएकै छन्, तर अधिकांशले अन्डरग्राउण्डलाई पार्किङका रूपमा प्रयोग गरेका छैनन्। त्यसरी पार्किङ गर्नुपर्ने ठाउँमा मोटरसाइकल प्यारेज, मोबाइल पसल, खाजाघर, दोहोरी सौँभ, कपडा पसललगायतका व्यवसाय गरिएको छ।

पोखरामा करिब दुई सय ५० वटा अन्डरग्राउण्डमा पार्किङ बनाउने भनेर नक्सापास गराउँदै

५० प्रतिशत छुट लिए पनि व्यवहारमा उतारेका छैनन्। दुई सय ५० मध्ये करिब ६० घरले मात्रै महानगरको मापदण्डमा रहेर अन्डरग्राउण्डलाई पार्किङका रूपमा गरेको पोखरा महानगरपालिकाका इञ्जीनियर सुरेन्द्र पौडेलले बताउनुभयो।

महानगरपालिकाले अटेर गरेर अन्डरग्राउण्ड खाली गरेर पार्किङस्थल नबनाए महानगरको कानुनबमोजिम कारबाही गरिने जानकारी दिएको छ। “हामीले ३५ दिने सूचना जारी गरिसकेका छौं, केहीले खाली गरिसक्नुभएको छ। केहीमा ठूलो समस्या भएकाले दुई-तीन दिनको समय मान्नुभएको छ”, महानगरप्रमुख आचार्यले भन्नुभयो, “३६ दिन पुगेको दिनमा हामी अनुगमनमा निस्कन्छौं, त्यसभन्दा अघि हामीले आफ्नै भवनबाट सुरु गरौं भनेर अघि बढेका हौं।”

पोखरालाई खेलकुदमय बनाउन महानगरले सघाउने

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १३ असोज

नवौँ राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिताको मुख्य आयोजनास्थल रहेको सहर पोखरा महानगरपालिकाले प्रतियोगिता भव्य बनाउन आफ्नो तयारी सुरु गरेको छ।

महानगरले प्रचारप्रसारका माध्यमबाट पोखरालाई खेलकुदमय बनाउन सहरका मुख्यस्थल र महानगरका प्रवेशनाकामा स्वागतद्वार र प्रचार सामग्री राख्ने भएको छ। राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगितालाई सफल बनाउन महानगरले आफू नोतर्फबाट काम अघि बढाएको हो। महानगर प्रमुख धनराज आचार्यले पोखरा खेलकुदमय भएको छ भन्ने हिसावले प्रतियोगिताको प्रचारप्रसारका विषयमा सरोकारवाला निकायसँग बसेर दसैँलगत्तै यसलाई सुरु गरिने बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “पोखरा खेलकुदमय छ भन्ने महसुस गराउन हामीले विज्ञापनका लागि विद्युतीय डिस्प्ले बोर्ड, रोड ब्यानर, स्वागत गेटलगायतबाट प्रचारप्रसार गर्नेछौं।” महानगरपालिकाले पोखरा आउने खेलाडी, प्रशिक्षक तथा पदाधिकारीलाई यातायात,

होटल, सपिड मललगायतमा छुट तथा सहूलियतका लागि समेत सम्बन्धित पक्षसँग आह्वान गरिने जनाएको छ।

“राष्ट्रिय खेलकुद देशकै गौरव हो यसलाई सफल बनाउन सबैले आआफ्नो ठाउँबाट योगदान गर्नुहोस् भनेर होटल व्यवसायी, यातायात व्यवसायी तथा निजी क्षेत्रलाई आह्वान गर्दैछौं।” आचार्यले भन्नुभयो। महानगरले खेलस्थलसम्म जाने सडक, खेलस्थलको सरसफाइ, विद्युत्, खानेपानी, शौचालयको उचित प्रबन्ध तथा खेलस्थलको सजावटमा पनि सहयोग गर्ने जनाएको छ। गण्डकी प्रदेश खेलकुद परिषद्का सदस्य सचिव तेजबहादुर गुरुङले ३९ वर्षपछि गण्डकी प्रदेशमा आयोजना हुन लागेको प्रतियोगिता भव्य बनाउनुपर्ने सबैको दायित्व रहेको बताउनुभयो। सरकारी तथा निजी क्षेत्र सबै मिलेर मात्र राष्ट्रको गौरवसँग जोडिएको खेल प्रतियोगिता सफल हुने उल्लेख गर्नुभयो। प्रतियोगितालाई मध्यनजर गरी खेलस्थलसम्म पहुँचका लागि सडक मर्मत तथा स्तरोन्नति महानगरपालिकाका विभिन्न नाकामा स्वागत तथा सहरका विभिन्न यात्रु

स्थानमा खेलकुदसँग सम्बन्धित सामग्री डिस्प्ले बोर्ड राख्ने व्यवस्था महानगरले गर्ने प्रतिबद्धता जनाएको गुरुङले जानकारी दिनुभयो। प्रतियोगितास्थलमा मिडिया सेन्टरमा विद्युत् तथा गुणस्तरीय इन्टरनेटको व्यवस्था गर्नेलगायतका विषयमा सहजीकरण गरिदिन उहाँले महानगरसँग आग्रह गर्नुभयो। प्रतियोगिताका लागि कास्कीसहित स्याङ्जा, पर्वत, गोरखा, नवलपुर, म्याग्दी र बागलुङमा खेलस्थल तोकिएको छ। राष्ट्रिय खेलकुदमा फुटबल, क्रिकेट, टेनिस, एथलेटिक्स, भारत्तोलन, सुटिङ, ब्याडमिन्टन, टेबल टेनिस, बक्सिङ, भलिबल, बुद्धिचाल, खोःखो, कराँते, जिम्न्यास्टिक, पौडी र कबड्डी खेल समावेश गरिएका छन्। त्यस्तै ह्याण्डबल, जुडो, कुस्ती, कराते, सफ्टटेनिस, स्क्वास, तेक्वान्दो, उसु, बास्केटबल, शारीरिक सुगठन, आईटिएफ तेक्वान्दो, सेपाताक्रो, गल्फ, आर्चरी, साइक्लिङ, फेन्सिङ, ट्रायथलन र प्याराग्लाइडिङ पनि प्रतियोगितामा समेटिएका खेल हुन्। प्रतियोगिता यही असोज २८ देखि कात्तिक ३ गतेसम्म सञ्चालन हुँदैछ।

पर्यटकीय...

माध्यम समेत भएको बताउँदै उहाँले प्रत्येक ऐतिहासिक बस्तु तथा सन्दर्भ कलाका माध्यमबाट पछिल्लो पुस्ता माफ हस्तान्तरण हुन सक्ने बताउनुभयो। कलाका माध्यमबाट समाजमा सचेतना

समेत जगाउने सकिने प्रदर्शनीको आयोजक संस्था आर्टिभिष्ट क्लब अफ लेखनाथका अध्यक्ष रोशन अधिकारी बताउनुहुन्छ।

कलाकारिताको प्रवर्द्धन र विकास क्लबको प्राथमिकतामा रहेको बताउँदै उहाँले यस प्रदर्शनीलाई एउटा महत्वपूर्ण

अवसरमा रूपमा लिएको धारणा राख्नुहुन्छ। “समाजमा धेरै लुकेका वास्तविकतालाई कलाका माध्यमबाट खोतल्न सकिन्छ”, उहाँले भन्नुहुन्छ, “कलाकार सिंहको यस प्रदर्शनीमा तिनै विविधतायुक्त यथार्थतालाई कलामार्फत प्रस्तुत गरिएको छ।”

न्यायिक समितिमा एकसय एक मुद्दा फछ्योर्ट

पोखरापत्र संवाददाता
तनहुँ, १३ असोज

जिल्लाको भीमाद नगरपालिकाको न्यायिक समितिमा पाँच आर्थिक वर्षमा एक सय ६६ मुद्दा दर्ता भएका छन्। दर्ता भएका मुद्दामध्ये एक सय एक फछ्योर्ट भएका छन्। बाँकी १० मुद्दा फछ्योर्टको प्रक्रियामा रहेको सो नगरपालिका कार्यालयले जनाएको छ।

सो अवधिमा नगरपालिकाको न्यायिक समितिमा दर्ता भएका मुद्दामध्ये अधिकांश मिलापत्रबाट हुने गरेको भीमाद नगरपालिकाका अधिकृत अजय सुवेदीले जानकारी दिनुभयो। न्यायिक समितिमा परेका मुद्दा नगरपालिकाबाटै छिनोफानो गरिँदा अदालत जानुपर्ने फन्फटको अन्त्य हुनुका साथै आर्थिक भारमा कमी आएको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत टेकनाथ दाहालले जानकारी दिनुभयो। मुद्दा दर्ता भएकामध्ये अधिकांश साँध सिमाना मिचिएको विवाद, मानाचामल, आर्थिक लेनदेन, पतिपत्नीबीचको भ्रगडालगायतका छन्। न्यायिक समितिमा दर्ता भएका अधिकांश मुद्दा मिलापत्रबाट मिलाउने गरिएको नगरपालिकाकी उपाध्यक्ष एवं न्यायिक समितिकी संयोजक शारदा खनालले जानकारी दिनुभयो।

Embassy of India
Pension Paying Office
Rambazar, Pokhara (Nepal)

INVITING BIDS FOR LAYING OF UNDERGROUND ELECTRICITY SUPPLY LINE OF EOI, PPO, POKHARA

1. Sealed tender documents/ quotations are invited directly from reputed bidders for Laying of Underground Electricity Supply Line of Embassy of India, Pension Paying Office, Rambazar, Pokhara (Nepal).
2. The last date of receipt of offer in sealed envelope is on or before 11 Oct 2022 up to 1030 hrs. The notice is also available on website www.indianembassy.org.np and eprocure.gov.in. The bid documents can be collected from Embassy of India, Pension Paying Office, Rambazar, Pokhara (Nepal). Tele No 061-431240/061-432804/061-432805.
3. Bidders may visit the site before submitting the bid.

Officer-in-Charge
Embassy of India
Pension Paying Office
Rambazar, Pokhara (Nepal)

नेपालीहरूको महान पर्व
वडा दशैं
शुभ दीपावली
तथा
नेपाल सम्बत १९८३
एवम् छठ पर्व

२०७९ को पावन अवसरमा यहाँहरू सबैको
उत्तरोत्तर प्रगति, सुस्वास्थ्य र शान्तिको हार्दिक मंगलमय
शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

तिर्थ बहादुर बस्नेत
अध्यक्ष एवं
कोन सामुदायिक बचत तथा
ऋण सहकारी संस्था लि. परिवार
पोखरा महानगरपालिका वडा नं १३, कास्की
फोन नं. ०६१-५३५७८५, ०६१-५२६८८८, ०६१-५३०५६७

प्यारालाइसिसका
बिरामीको उपचार

विगत १८ वर्षदेखि सञ्चालित यस हस्पिटलमा विशेष छुटका साथ नयाँ तथा पुराना प्यारालाइसिसका बिरामीहरूको सफल उपचार भैरहेको जानकारी गराउँदैछौं।

प्रेसरले हानेर प्यारालाइसिस भएका बिरामीहरूको मात्र उपचार भइरहेको छ।

लक्षणहरू :

- » शरिरको एक हर नचल्ने।
- » मुख बाझो भएको।
- » खाना खान, बोल, पिसाव गर्न गाह्रो भएको।
- » हिंड्ल नसक्ने, खुट्टा हात लुलो भएको।

सम्पर्क:
स्पाक वि एण्ड डि हस्पिटल प्रा.लि.
पोखरा-८ न्युरोड, सभागृहकोक
फोन नं. ०६१-५७९४०८, ५८५६०२६७५०, ५८६६४९५३८०

के तपाईंमा यौनसम्बन्धी समस्या छ

पुरुषमा देखिने:

- » शिग्रपतन, यौन सन्तुष्टी नहुने, यौन चाहना नहुने, लिङ्ग उतेजना नहुने, लिङ्ग चिलाउने, सरुवा यौन रोग, स्वप्नचोप, लिङ्गको आकार सानो हुने आदि।
- » महिलाहरूमा देखिने:
- » स्तन सानो गिलो हुने, सेतो पानी बग्ने, योनी चिलाउने, तल्लो पेट दुख्ने, ढाढ दुख्ने, महिनावारीमा गडबडी, यौन सन्तुष्टिमा कमी हुने आदि।
- » सुन्दरता : अनुहारका सबै किसिमका दाग, डण्डोफोर कालोपोतो, अनावश्यक कोठी वा फोकाहरू, दुबो, सेता दुबो, साथै अन्य चर्मरोगहरू।
- » मलद्वार सम्बन्धी रोग : छारसुत्रद्वार पायल्स, फिस्टुला, फिसरको सफल उपचारका साथै मलद्वारमा मासु पलाएको, दिसा बस्दा गाढो हुने, मलद्वार दुख्ने, पोल्ने, दिसासँग रगत बग्ने आदि समस्याहरूको सफल उपचार गरिन्छ।

महिला वा पुरुषमा हुने (बृष्कोपन) निःशक्तावनपनको सफल उपचार

जाँचो समय: प्रत्येक दिन बिहान ९:०० बजेदेखि बेलुकी ५:०० बजेसम्म

सम्पर्क स्थान :
माता मनकामना आर्युर्वेद विलनीक प्रा.लि.
नयाँबजार पोखरा (न्यू विवेक आयल स्टोर्सको घरमा)
फोन ०६१-५८९९९४, ९८४४२९९०६, ९८५१०८९९८

नोट : नयाँ तथा पुराना बिरामीहरूले न्यायसीध सम्पर्क गर्नुहोला।

कपालको उपचार

कपाल भर्न तुरुन्त रोक्ने तथा उमाने

के तपाईं कपाल भरेर चिन्तित हुनुहुन्छ ?

- कपाल कोर्दा, नुहाउँदा समेत सय भन्दा बढी नियमित भरिहेको छ,
- चिसो समयमा कपालका समस्याहरू बढ्न सक्छन्
- कपालको बीच बीचमा टाटुपरेर भरेको छ, कपाल चिलाउने, चाँया पर्ने, चिसोको समयमा चाँया पर्ने, कपाल भर्ने तथा टाउकोमा घाउ खटिरा आउने जस्ता समस्या छन्।
- कपाल भरेको कारणले भुसिलो, पातलो, छोटो भएको छ, कपाल समय अगावै फुल्ने, टाउकोको अगाडिको भाग भर्ने, दाढी भर्ने, अनावश्यक रौं पलाउने भएको छ। यदि यस्ता समस्या तथा कपालका कुनैपनि समस्या भएका छन् भने एक पटक सम्पर्क राखी स्वास्थ्य लाभ लिनुहोला।

सम्पर्क: पञ्चम आर्युर्वेद विलनिक प्रा. लि.
पोखरा-१०, इन्द्रमार्ग, पोखरा रंगशाला नजिकै
फोन नं. ०६१-४३२२४२, ८८४६०६८८०६

मेयर आचार्यद्वारा पोखरा-१५ मा शहरी स्वास्थ्य सेवा केन्द्रको उद्घाटन

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, १३ असोज

पोखरा महानगरपालिका वडा नं -१५ को वडा कार्यालय परिसरमा सहरी स्वास्थ्य केन्द्रको स्थापना गरिएको छ ।

पोखरा महानगरपालिका स्वास्थ्य महाशाखा अन्तर्गतको उक्त स्वास्थ्य केन्द्रको बिहीबार महानगरका मेयर धनराज आचार्यले उद्घाटन गरेका हुन् । उद्घाटनपछि आयोजित चाडपर्वको शुभकामना आदानप्रदान कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै प्रमुख अतिथि समेत रहेका आचार्यले जसरी दसैँलाई सत्यको विजय र असत्यको पराजयको प्रतीकको रूपमा लिइन्छ, त्यसरी नै हामीले पनि समाज भित्र रहेका सबै खालका नकारात्मक बिम्बहरूलाई परास्त गर्दै राम्रो र स्वस्थ ऊर्जा लिएर अगाडि बढ्ने तथा एक आपसमा अपनत्व र मेलमिलापको भावनालाई लिएर अगाडि बढ्न नुपर्नेमा जोड दिए ।

उनले आज नेपाली समाज स-साना विषयमा विभाजित भन्दै गइरहेको र वर्ष भरी मिलेर बसिरहेको समाजमा निर्वाचन नजिकिन थालेपछि दूरी बढ्ने गरेको भन्दै आ-आफ्नो आस्थालाई निर्वाचनमा प्रकट गरेर समग्र विकास निर्माणको सवालमा कोही पनि मुखरित हुन नहुनेमा जोड दिए । मेयर आचार्यले यस भन्दा अगाडि वडाहरूलाई वर्ष भरिमा जम्मा ४०/४१ लाख मात्र बजेट पठाउने गरेको महानगरपालिकाको आफ्नै इतिहासमा रहेकोमा यस पटक त्यसलाई परिमार्जित गरेर प्रत्येक वडालाई ५ करोडको हाराहारीमा महानगरको बजेट छुटाइएको बताए । उनले निर्वाचित भएर आए लगत्तै छोटो समयमा

बजेट बनाउनुपर्ने बाध्यता रहेकाले सबैसँग बसेर आवश्यकताको पहिचान गरी प्रोजेक्ट बैंक बनाएर अगाडि बढ्ने अनुकूलता नभएपनि सबैको आवश्यकता बुझेर बजेटमा समेट्ने प्रयास गरेको दाबी गरे । उनले अगाडि भने 'बजेटमा यो वर्ष धेरै पाउनुपर्नेले कम प्राथमिकता पाएको र कम पाउनुपर्नेले धेरै पाएको पनि हुनसक्छ, तर, आर्की वर्ष सबैको राय सल्लाह लिएर आवश्यकता हेरी कार्यक्रमलाई अगाडि बढाउनेछौं ।' मेयर आचार्यले अधिल्लो वर्षको क्रमागतमा रहेका र अगाडि बढ्दै गरेका योजनाहरूलाई निरन्तरता दिइएको जनाए । आचार्यले पोखरा भित्रधेरैसार्वजनिकजग्गाहरूरहेको र यो वा त्यो ढङ्गले अतिक्रमित रहेको भन्दै अब जो जसले सार्वजनिक जग्गा प्रयोग गरेका छन् सबैले अहिलेसम्म प्रयोग गर्नुभयो । अब के गर्ने हो गर्नुस भनेर जग्गा छाडिदिन अनुरोध गरे ।

अनुरोध गर्दा पनि नछाडे महानगर आफैले तारबार लगाउने बताए । पोखरा महानगर अहिले पोखरा भित्रको सार्वजनिक जग्गा कति छ भनेर खोजी गर्नु टाक्स फोर्सु नै बनाएर अधि बढेकाले पोखरा-१५ पनि धेरै सार्वजनिक जग्गा भएको वडा भएकाले त्यस्ता जग्गा बल प्रयोग गर्नु पूर्व छोड्न

आग्रह गरे । यस्तै, पोखरा-१५ का वडा अध्यक्ष तोरण बहादुर बानियाँले हिजो निर्वाचनमा कुनै दल विशेषको उम्मेदवार भएपनि निर्वाचित भइसकेपछि अबको ५ वर्ष सबैको साभ्ना जनप्रतिनिधि भएर काम गर्ने अभिलासा लिएको बताए । उनले उमेरका हिसाबले आफूहरू सानो भएको भन्दै यस वडालाई नेतृत्व गर्ने हिजोका अग्रजहरू धेरै अनुभवी, बुद्धिजीवी र धेरै समय समाज सेवामा बिताएका व्यक्तित्वहरू भएकाले काम गर्ने क्रममा कहिले कतै त्रुटि भए सुभाष तथा मार्ग निर्देशन गर्न आग्रह गरे । उनले अग्रजहरूबाट पाएको सुभावलाई मनन गर्दै, राम्रो वडा, राम्रो वडा, समुन्नत नागरिकहरू बसेको वडा र सबैले अपनत्व गर्ने स्थानीय सरकारको अनुभूति गर्ने वडा बनाउन चाहेको बताए ।

अध्यक्ष बानियाँले पूर्वाधारलाई मात्र अगाडि बढाएर मानवीय विकास नहुने भन्दै गरिबको भुङ्गडोमा आर्थिक अभावले गर्दा कुनै बच्चा शिक्षाको उज्यालो घामबाट वञ्चित भयो अथवा दैनिक मजदुर गरेर खाने कोही गरिब बिरामी हुँदा औषधी उपचार गर्ने पैसा पाएन भने उसले स्थानीय सरकारको अनुभूति गर्न नसक्ने बताए । उनले नागरिक स्वस्थ

भए भने मात्र समाज राम्रो हुने र समाजका लागि योगदान दिन सक्ने भन्दै अहिलेको बजेटमा शिक्षा, स्वास्थ्य, युवा स्वरोजगार तथा महिला सशक्तीकरण र तालिमका विषयलाई प्राथमिकता दिइएको दाबी गरे । बानियाँले यसै वर्ष वडामा रहेका विपन्न तथा मजदुर ५० जना बढीलाई निःशुल्क औषधी उपचार र स्वास्थ्य बिमामा लागि बजेट छुटाइएको र वडा नं -१५ मा आर्थिक अभावका कारण विद्यालय जान नपाइरहेकालाई वडाको सम्पर्कमा ल्याउन आग्रह गर्दै त्यस्ता विद्यार्थीका लागि १० कक्षा सम्म निःशुल्क पढाउने ग्यारेन्टी गरे । उनले पोखरा महानगरबाट भन्डै ११ करोड र प्रदेश सरकारबाट पनि २ करोड बढी बजेट प्राप्त भएको भन्दै यसपालिको बजेटमा समयाभावका कारण वडावासीसँग छलफल गर्न नपाएपनि आगामी बजेटमा प्रत्येक टोल र संघ सँस्थाहरू सँग बसेर छलफल गरेर र आवश्यकताको पहिचान गरेर बजेट निर्माण गर्ने बताए ।

कार्यक्रममा कार्यपालिका सदस्य मन्दिरा परियारले अबको ५ वर्ष कुनै दल र पार्टी नभनी स्वतन्त्र पूर्वक समाज निर्माणका लागि अगाडि बताइन् । यस्तै, सहरी स्वास्थ्य प्रमुख कृष्ण बास्तोलाले वडावासीलाई स्वास्थ्य केन्द्रबाट उपलब्ध सेवाको लाभ लिन आग्रह गरे । उनले केन्द्रबाट परिवार नियोजन, खोप, ओपिडी, ट्रेसिङ, लगायतका सेवा दिने जानकारी दिए । कार्यक्रममा वडाका पूर्व अध्यक्षहरू, राजनीतिक व्यक्तित्व, सुरक्षा निकायका प्रमुख, समाजसेवी, शिक्षक तथा टोल विकास समिति लगायत आमा समूहका प्रतिनिधिको उपस्थिति रहेको थियो ।

वडा अध्यक्ष क्षेत्रीद्वारा विद्यालयलाई सहयोग

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, १३ असोज

स्याङ्जाको फेदीखोला गाउँपालिका वडा नम्बर १ का वडाध्यक्ष अमृत क्षेत्रीले आफ्नो तलव भत्ता वापतको आंशिक रकम एक विद्यालयलाई सहयोग गरेका छन् ।

क्षेत्रीले एक कार्यक्रमकाविच स्याङ्जाको फेदीखोला १ स्थित पर्सेभाटीमा अवस्थित शिवालय आधारभुत विद्यालयलाई ३२ हजार रुपैयाँ प्रदान गरेका हुन् । कार्यक्रममा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष शिव प्रसाद पराजुली, निमित्त प्रधानाध्यापक शान्तदेवी न्यौपानेलाई रकम हस्तान्तरण गरे । स्थानिय निर्वाचन ताका आफू निर्वाचित भएपछि प्राप्त हुने सेवा सुविधाको रकमबाट विद्यालयमा निजी स्रोतका एक जना शिक्षकको तलव भत्ता बराबरको एक लाख ४ हजार विद्यालयलाई प्रदान गर्ने घोषणा गरेका थिए । उनले विद्यालयलाई

बाँकी रकम कर्मश उपलब्ध गराउँदै जानेपनि सो कर्ममा प्रतिवद्धता व्यक्त गरे । कक्षा ८ पराजुली, निमित्त प्रधानाध्यापक शान्तदेवी न्यौपानेलाई रकम हस्तान्तरण गरे । स्थानिय निर्वाचन ताका आफू निर्वाचित भएपछि प्राप्त हुने सेवा सुविधाको रकमबाट विद्यालयमा निजी स्रोतका एक जना शिक्षकको तलव भत्ता बराबरको एक लाख ४ हजार विद्यालयलाई प्रदान गर्ने घोषणा गरेका थिए । उनले विद्यालयलाई

दिए । उनले भने, 'हामीले निकै कठिन हिसावले विद्यालय सञ्चालन गरिरहेका छौं । निजी स्रोतबाट शिक्षक र बस ड्राइभर गरि ९ जनालाई चन्दा उठाएर तलब खुवाएका छौं । जसमा ४ जना शिक्षक, बाल शिक्षिका र एक जना कार्यालय सहयोगी सरकारी विद्यालयमा निजी स्रोतका एक जना शिक्षकको तलव भत्ताको व्यवस्थापन हुँदै आएको विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष पराजुलीले जानकारी दिए ।

बाखापालनबाट मनय आमदानी गर्दै पौडेल

पोखरापत्र संवाददाता

वालिङ, १३ असोज

स्याङ्जाको वालिङ-१४ उपल्लो पेखुका मेघनाथ पौडेलले बाखापालनबाट मनय आमदानी गर्दै आउनुभएको छ ।

विसं २०५९ मा पौडेलले एउटा माउ बाखा पालेर सुरु गर्नुभए पनि तीन वर्षपछि २०६२ सालदेखि व्यावसायिकरूपमा बाखापालन थाल्नुभएको हो । विसं २०६२ मा 'मेघनाथ बाखा प्रजनन तथा नश्ल सुधार उद्योग' संस्था दर्ता गरी बाखाको मासुभन्दा पनि बीउका लागि काम गर्दै आउनुभएको हो । पौडेलले अहिले शुद्ध बोयर जातको बाखाको बोका र पाठी बिक्री गरी मनय आमदानी गर्दै आउनुभएको छ । 'मैले मासुलाई भन्दा बीउका लागि बोयर जातको शुद्ध बोका र पाठी बिक्री गर्दै आएको छु', उहाँले भन्नुभयो । बाखापालनबाट

वार्षिकरूपमा सबै खर्च कटाएर रु १२ लाख आमदानी हुँदै आएको पौडेल बताउनुहुन्छ । यहाँ उत्पादन भएको शुद्ध बोयर जातको बोका तथा पाठीको माग देशका विभिन्न जिल्लाबाट आउने गरेको छ । 'यहाँ उत्पादन भएका बोयर जातको बोका तथा पाठीलाई बीउका रूपमा देशका विभिन्न जिल्लाबाट माग हुने गरेको छ', उहाँले भन्नुभयो, 'उत्पादन गर्नसके बजारको कुनै समस्या छैन, मागअनुसार उत्पादन गर्न सकिएको छैन ।'

बाखापालनका लागि आवश्यक घाँस उहाँले ६५-७० रोपनी क्षेत्रफलमा लगाउनुभएको छ । उन्नत र आधुनिक भुईँ तथा डाले घाँस प्रशस्ते छ । जिल्ला कार्यालयबाट पटक/पटक अनुदानसहित नमूना फर्मका रूपमा समेत उहाँ पुरस्कृत भइसक्नुभएको छ । 'बाखापालन गर्नुपूर्व पाँच वर्ष शिक्षण पेसा र २०

महिना विदेशमा रोजगारी गरेँ', पौडेलले भन्नुभयो, 'म ती दुवै कामबाट सन्तुष्ट भइँ र गाई, भैंसी, कुखुरा पाल्ने सोच बनाएँ तर गाउँको भूगोलअनुसार सम्भव नदेखेपछि बाखापालनलाई व्यावसायिकरूपमा अगाडि बढाएको हुँ ।'

बाखापालन नै पौडेलको परिवारको मुख्य आमदानीको स्रोत हो । बाखापालनबाट प्राप्त भएको आमदानीले उहाँले बजारमा घरजग्गा जोड्नुभएको छ । छोराहरूलाई उच्च शिक्षा तथा घर खर्च पनि यही व्यवसायबाट चलाउँदै आउनुभएको छ । लामो समय बाखापालनमै बितेकाले पनि सामान्य समस्या आउँदा पौडेल आफैँ औषधि उपचार गर्नुहुन्छ । जटिल उपचारका लागि वालिङ नगरपालिका तथा एग्रोभेटबाट पशु प्राविधिकको सहयोग लिने गरेको उहाँ बताउनुहुन्छ ।

आधुनिकताले हराउन थाल्यो रातोमाटो र कमेरोले घर पोल्ने प्रचलन

-डम्बर बुढामगर

ढोरपाटन, १३ असोज

बा ग ल उ ड का ँ निसीखोला गाउँपालिका-४ की फुसी विकलाई दसैँको घटस्थापनाको दिनसम्म रातोमाटो र कमेरो गाउँलेका घर-घरमा पुर्‍याउन थ्याइन्थ्याइ हुन्थ्यो । उहाँले माटो गाउँलेका घरमा पुर्‍याइदिवापत दसैँ खर्च पाउनुहुन्थ्यो तर दुई वर्षयता उहाँलाई दसैँ खर्च जोहो गर्न मुस्किल भइरहेको छ । गाउँमा खर र ढुङ्गोघर विस्थापित हुँदै गएपछिस्थानीयवासीले रातोमाटो र सेतो कमेरोले घर पोल्न छोडिसके ।

घर माटोले पोल्ने प्रचलन घट्दै गएपछि माटो बेचेर जीविका चलाउँदै आउनुभएकी विक अहिले पेशा परिवर्तन गर्ने सोचमा हुनुहुन्छ । 'मैले माटो बेचेर खर्च चलाउँदै आएको १७ वर्ष भयो, दुई वर्षदेखि माटो बिक्री हुने छाड्यो, १५-२० बोरा बेच्यो भने पाँच सय आमदानी हुन्छ, धेरै मान्छेले माटोले घर लिने (पोल्न) छाडिसके, अब माटो बेचेर ज्यान पाल्न गाह्रो छ, अरु नै पेशा गर्नुपर्ने भयो,' उहाँले भन्नुभयो ।

दसैँ-तिहारबाहेक अरु बेला पनि गाउँलेका घरमा माटो पुर्‍याउने गर्नुभएकामा अहिले वर्षमा दुई सय बोरा पनि बेच्न गाह्रो परेको गुनासो गर्दै उहाँले आफूले दसैँका बेलामा मात्रै पाँच सयदेखि आठ सय बोरा बाटो गाउँलेका घरमा पुर्‍याउने गरेको र अहिले एक सय बोरा पनि बिक्री हुन छाडेको बताउनुभयो ।

'मैले दसैँमा मात्रै माटो बेचेर र १५हाजर देखि २० हजारसम्म आमदानी गर्छे, अहिले

वर्षभरिमा पनि रु १५ हजार कमाई हुँदैन, गाउँभरि टिन (जस्तापाता) र सिमेन्टबाट घर बन थाले, मान्छेहरूले मेरो माटो के किन्थे', विकले भन्नुभयो, 'पहिले-पहिले रातोमाटो र सेतो कमेरोले घर पोल्दा गाउँ नै निकै राम्रो देखिन्थे, अहिले बजारबाट आउने रंगले कमेरो र रातोमाटो प्रयोग हुने छोड्यो ।' गाउँमा परम्परागत ढुङ्गा, काठ र माटोले बनेका घर विस्थापित हुन थालेपछि माटोले घर पोल्ने प्रचलन हराउँदै गएको निसीखोला-२ की फूलमाया कुँवरले बताउनुभयो । 'गाउँले घरआँगन लितपोत गर्न थाले भने दसैँ आएको आभाष हुन्थ्यो, घर लिपेर चोख्याएपछि घटस्थापनाका दिनमा जमरा राख्ने गरिन्थ्यो, अहिले त बजारबाट रङ किनेर ल्याएर लगाउँछन्, माटो कमेरोको प्रयोग हुने छोड्यो', उहाँले भन्नुभयो । कुँवरले आधुनिकताले परम्परालाई विस्थापित गर्न थालेको भन्दै अहिले दसैँको रौनक पनि हराउँदै जान थालेको गुनासो गर्नुभयो । माटो र कमेरो गाउँले

जनजीवनसँग जोडिएको थियो भन्दै देखासिकी र प्रविधिको विकासले परम्परा जोगाउन नसकिने अवस्थामा पुगेको गुनासो गर्नुभयो । उहाँले भन्नुभयो, 'माटो र कमेरो त हामी गाउँलेहरूको जनजीवन र पहिचानसँग जोडिएको थियो, पहिले-पहिले गाउँका सबै घर रातोमाटो र सेतो कमेरोले पोतिएका हुन्थे, टाढाबाट देख्दा पनि गाउँले परिवेश भन्थ्यो, आधुनिकताले सबै मेटाउन थाल्यो, पछिल्लो पुस्ताले त भन्नु देहले पाउने छैनन् ।'

केही वर्ष अगाडिसम्म निसीखोला गाउँपालिका-४ को बडाचौरमा रातोमाटो ल्याउन आउनेको निकै भिड लामे गर्थ्यो तर पछिल्लो दुई वर्षदेखि निकै कम भएको स्थानीय बलबहादुर खत्रीले बताउनुभयो । पछिल्लो समय गाउँमा ढुङ्गो घरमासमेत कृतिम रङ लगाउन थालेपछि माटो र कमेरोको प्रयोग कम हुँदै गएको उहाँको भनाइ थियो । 'यो ठाउँमा माटो ल्याउन आउनेको ठूलो भीड लाग्थ्यो, दसैँको बेलामा त भन्नु पालो गरेर माटो लैजानुपर्ने अवस्था थियो तर

अहिले मान्छेहरू आजै छाडे', खत्रीले पुरानो माटो निकालिएको ठाउँ सिकाउँदै भन्नुभयो, 'यहाँबाट सधैं बोरा माटो निकालेर टाढा-टाढा पुर्‍याउँथे, यो गाउँका मात्रै होइन, धेरै गाउँबाट मान्छेहरू माटो ल्याउन यहाँ आउने गर्थे ।'अहिले गाउँमा खर र ढुङ्गाका घर विस्तारै हराउँदै गएको भन्दै सिमेन्ट र जस्तापालले बनेका घर बाँडिरहेको उहाँको भनाइ थियो । पहिले विद्यालयका भवन पनि माटो र काठले बनेको हुँदा दसैँका बेला माटो र कमेरोले लिप्ने गरेको खत्रीले स्मरण गर्नुभयो ।

'यो गाउँमा आधा दशक अगाडिसम्म पूरै घर ढुङ्गा, काठ र माटोले बनेका थिए, कति घर खरले पनि छाएका थिए, अहिले खरको घर त देख्नसमेत पाइँदैन, विद्यालय पनि ढुङ्गा माटोले बनेका थिए, दसैँका बेला विद्यार्थीले रातोमाटो र कमेरोले लिप्ने गर्थे, अहिले विद्यालय पनि सिमेन्टले बने, सिमेन्टले बनेका घरमा रातो माटोले लिप्ने कुरा भएन', उहाँले भन्नुभयो, 'अहिलेसम्म त केहीले माटोले घर पोल्दै आएका छन्, अबको दुई/चार वर्षमा गाउँमा कोहीले पनि माटो र कमेरो प्रयोग गर्ने छैनन् ।' बागलुङका १० वटै स्थानीय तह खरको छानो मुक्त पालिका अभियानमा जुटेका छन् । सो अभियानअनुसार गाउँमा भएका पुराना खरका छाना हटाएर जस्तापाताले छाउन थालेका छन् । जिल्लाको बागलुङ नगरपालिका, गलकोट नगरपालिकालगायत पालिकामा अहिले खरका घर पूर्णरूपमा विस्थापित भएका छन् ।

सुपथ मूल्यमा आकर्षक छपाई

पुस्तक, स्मारिका, ब्रोसर, क्यालेण्डर, निमन्त्रणा कार्ड, बिल, रसिद, पोष्टर, पम्प्लेट, मिजिटिङ्ग कार्ड आदि छपाईसम्बन्धी कामका लागि हामीलाई सम्पर्कनुहोस् ।

हिमालय अफसेट प्रेस

नयाँबजार, पोखरा

फोन नं. : ०६१-५७०६५१